

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 sierpnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Roch (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Bednarek

SSN Stanisław Stankiewicz

w sprawie **J. O. (O.)**

o przestępstwo z art. 244 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu, w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 5 sierpnia 2025 r.

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego

od prawomocnego wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w Tarnowie z dnia 28

maja 2024 r., sygn. akt II K 667/24

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego
rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Tarnowie.**

[J.J.]

Małgorzata Bednarek

Adam Roch

Stanisław Stankiewicz

UZASADNIENIE

J. O. został oskarżony o to, że w dniu 26 stycznia 2024 r. w S. , województwa [...], nie stosując się do prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowie sygn. II W 1053/23 z dnia 7 lipca 2023 roku oraz wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowie sygn. II Ka 335/23 z dnia 20 października 2023 roku, w którym orzeczono środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 6 miesięcy, jechał na drodze publicznej w ruchu lądowym jako kierujący pojazdem mechanicznym w postaci samochodu osobowego marki R. o nr rej. K. , tj. o czyn z art. 244 k.k.

Wyrokiem nakazowym z dnia 28 maja 2024 r., sygn. akt II K 667/24, Sąd Rejonowy w Tarnowie uznał oskarżonego J. O. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, to jest występku z art. 244 k.k. i za to na mocy powołanego przepisu przy zastosowaniu art. 37a § 1 k.k. wymierzył mu karę 6 miesięcy ograniczenia wolności, zobowiązując go na mocy art. 35 § 1 k.k. do nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cel społeczny w wymiarze 24 godzin miesięcznie. Powyższe orzeczenie nie zostało zaskarżone i uprawomocniło się 17 lipca 2024 roku.

Kasację na niekorzyść skazanego od powyższego rozstrzygnięcia wniósł Prokurator Generalny, zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 500 § 1 i 3 k.p.k., polegające na wydaniu wyroku w postępowaniu nakazowym, pomimo iż okoliczności opisanego w akcie oskarżenia czynu budziły wątpliwości, gdyż z materiału dowodowego wynikało, że oskarżony zarzucanego mu przestępstwa z art. 244 k.k. dopuścił się w warunkach powrotu do przestępstwa określonych w art. 64 § 1 k.k., co z kolei zgodnie z treścią art. 37a § 2 k.k. wykluczało możliwość orzeczenia – w miejsce kary pozbawienia wolności przewidzianej w sankcji przepisu art. 244 k.k. – kary ograniczenia wolności przy zastosowaniu art. 37a § 1 k.k., a tym samym zgodnie z art. 500 § 1 k.p.k. wyłączało możliwość rozpoznania sprawy w postępowaniu nakazowym.

Podnosząc powyższy zarzut Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja okazała się zasadna w stopniu oczywistym, gdyż zaskarżony wyrok nakazowy zapadł z rażącym naruszeniem przepisów prawa karnego procesowego

i materialnego wskazanych w *petitum* tego środka zaskarżenia. Procedowanie w trybie nakazowym jest dopuszczalne przede wszystkim wówczas, gdy analiza zebranego w postępowaniu przygotowawczym materiału dowodowego nie nasuwa wątpliwości co do zasadności oskarżenia. Jest to instytucja prawa karnego procesowego, zastrzeżona przez ustawodawcę do najbardziej oczywistych przypadków, w których zebrany materiał dowodowy pozostaje na tyle jednoznaczny, że uprawnia do kategorycznych wniosków co do winy i okoliczności popełnienia zarzucanego czynu. Przy czym owa kategoryczność dotyczyć musi każdego aspektu oceny prawnej inkryminowanego zachowania, a więc realizacji przez oskarżonego wszystkich znamion zarzucanego mu czynu wymienionych w konkretnym przepisie typizującym dane przestępstwo, jak również wyczerpania pozostałych warunków odpowiedzialności karnej, ujętych w części ogólnej Kodeksu karnego, gdyż niemożliwe jest dokonywanie w tym trybie zmiany opisu czynu lub jego kwalifikacji. Przypisany oskarżonemu w wyroku nakazowym czyn powinien odpowiadać w pełni czynowi przyjętemu przez oskarżyciela w skardze (zob. np. wyrok SN z dnia 28 lutego 2023 r., I KK 437/22, LEX nr 3557861).

Jak słusznie podnosi skarżący, Sąd Rejonowy w Tarnowie wyrokując w trybie nakazowym całkowicie pominął możliwość przypisania oskarżonemu działania w warunkach recydywy szczególnej podstawowej z art. 64 § 1 k.k. Przepis ten stanowi, że jeżeli sprawca skazany za przestępstwo umyślne na karę pozbawienia wolności popełnia w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary umyślne przestępstwo podobne do przestępstwa, za które był już skazany, sąd wymierza karę przewidzianą za przypisane przestępstwo w wysokości powyżej dolnej granicy ustawowego zagrożenia, a może ją wymierzyć w wysokości do górnej granicy ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę.

Jak wynika ze znajdującej się w aktach sprawy informacji z Krajowego Rejestru Karnego, J. O. przed popełnieniem przypisanego mu w niniejszej sprawie przestępstwa z art. 244 k.k. był wielokrotnie karany, w tym między innymi wyrokiem Sądu Rejonowego w T. z dnia 26 stycznia 2007 r., sygn. akt II K [...], za czyn z art. 245 k.k. Z pozyskanego w toku postępowania kasacyjnego odpisu tego wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowie wynika, że J. O. wymierzona została kara 10 miesięcy pozbawienia wolności, a zatem przekraczająca wymienioną w art. 64 § 1 k.k. granicę

6 miesięcy. Karę łączną pozbawienia wolności na podstawie tego wyroku, w tym za czyn z art. 245 k.k., skazany odbywał w okresach od dnia 14 września 2009 r. do dnia 12 lipca 2011 r. oraz od dnia 2 maja 2017 r. do dnia 12 sierpnia 2020 roku. W tym kontekście niewątpliwie spełniona została „terminowa” przesłanka z art. 64 § 1 k.k. Pięcioletni okres przewidywany w tym przepisie biegnie wszak od odbycia w całości lub w części co najmniej 6 miesięcy kary łącznej (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2006 r., sygn. akt IV KK 464/05, LEX nr 293645). Bezspornie, także w rozumieniu art. 115 § 3 k.k. przestępstwo z art. 245 k.k., za które J. O. został skazany w wyroku w sprawie II K [...] jest podobne do przypisanego mu w niniejszej sprawie przestępstwa z art. 244 k.k. Oba występki, umieszczone w Rozdziale XXX Kodeksu karnego, są przestępstwami skierowanymi przeciwko wymiarowi sprawiedliwości, a więc należy uznać je za jednorodnjajowe ze względu na tożsamość przedmiotu ochrony (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2022 r., sygn. akt V KK 143/22, LEX nr 3409743).

Powyższe okoliczności nakazują uznać, że kwestia możliwości przypisania oskarżonemu działania w ramach recydywy podstawowej winna być przedmiotem skrupulatnej analizy sądu rejonowego. Tym samym okoliczność ta nie mogła być wyjaśniona w postępowaniu nakazowym i stanowiła konieczność skierowania sprawy na rozprawę.

Przywołana wyżej okoliczność wywołała także dalsze konsekwencje procesowe. Ewentualne przypisanie oskarżonemu działania w warunkach z art. 64 § 1 k.k. wyklucza możliwość wymierzenia przez sąd rejonowy kary z dobrodziejstwem art. 37a § 1 k.k. Wynika to z faktu, iż na podstawie nowelizacji – art. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2022.2600), od dnia 1 października 2023 r. art. 37a § 2 k.k. otrzymał następujące brzmienie: „przepisu § 1 nie stosuje się do sprawców określonych w art. 64 § 1 lub do sprawców, którzy popełniają przestępstwo działając w zorganizowanej grupie albo związku mających na celu popełnienie przestępstwa lub przestępstwa skarbowego, sprawców przestępstw o charakterze terrorystycznym i sprawców przestępstwa określonego w art. 178a § 4”. Przepis tej treści obowiązywał zarówno w dacie czynu – 26 stycznia 2024 roku, jak i w dacie orzekania.

Oba zatem ze stwierdzonych i omówionych wyżej uchybień należało ocenić jako rażące i mogące mieć istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego materialnego oraz procesowego (art. 523 § 1 k.p.k.), których wystąpienie musiało skutkować wydaniem przez Sąd Najwyższy orzeczenia kasatoryjnego.

Rozpoznając ponownie sprawę Sąd Rejonowy w Tarnowie przeprowadzi na nowo rozprawę we właściwym zakresie, wymaganym przepisami prawa, celem wydania orzeczenia wolnego od mankamentów.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[J.J.]

[a.ł.]

Małgorzata Bednarek Adam Roch Stanisław Stankiewicz